

Notitie: Reactie op het conceptwetsvoorstel invoering meldplicht arbeidsongevallen en vergewisplicht uitleners

Door: De Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (verder NVVK)

De NVVK

De NVVK is hét kennisplatform voor veiligheidskundigen in Nederland. Met een netwerk van 3.000 veiligheidskundige leden in uiteenlopende disciplines en groepen heeft de vereniging de ambitie om het expertise centrum op het gebied van veiligheidskunde van Nederland te zijn. De NVVK is actief betrokken bij veranderingen in wet- en regelgeving. Ook komt de NVVK op voor de belangen van de leden en veiligheidskundigen in het algemeen.

De vraag

Op 1 mei 2020 heeft het kabinet het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten ingesteld en gevraagd voorstellen te doen om de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten structureel; te verbeteren. Het aanjaagteam heeft op 30 oktober 2020 een tweede advies rapport uitgebracht met als titel 'Geen tweederangsburgers' om mistanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan. Het aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten heeft in haar tweede advies het uitgangspunt geformuleerd om arbeidsmigranten te behandelen als gelijkwaardige en volwaardige werknemers van onze samenleving. Dat vergt meer inzet op bescherming van arbeidsmigranten. De regelgeving dient daarop aangepast te worden. Enkele aanbevelingen hebben betrekking op Gezond en Veilig Werken. Het Aanjaagteam adviseert "om een wettelijke verplichting in te voeren voor uitzendbureaus om arbeidsongevallen te bij de Arbeidsinspectie. Als gevolg daarvan zal het inlenend bedrijf arbeidsongevallen in de toekomst ook moeten melden aan het uitzendbureau en moet het uitzendbureau vaststellen dat het veilig is om weer aan het werk te gaan bij de betreffende inlener."

Met het wetsvoorstel worden uitlener en inlener, ieder vanuit hun eigen rol, samen verantwoordelijk voor gezonde en veilige arbeidsomstandigheden van ter beschikking gestelde werknemers. Daarmee worden de arbeidsomstandigheden van degene die ter beschikking wordt gesteld voor het verrichten van arbeid verbeterd. Daarbij wordt de zorgplicht alsook de verantwoordelijkheid van de uitlener als werkgever volgens artikel 610 Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek jegens de ter beschikking gestelde werknemer aangescherpt. Deze aanscherping wordt vertaald in zowel het zelfstandig melden van een arbeidsongeval, als het zeker weten dat na een arbeidsongeval de werkplek voor de ter beschikking gestelde werknemer (dezelfde werknemer of een andere werknemer van de uitlener) veilig genoeg is om (weer) te kunnen werken. Daarnaast moet de uitlener voor aanvang van de werkzaamheden nagaan of de werknemer deugdelijke voorlichting en onderricht over het te verrichten werk heeft gehad (vergewissen). De verbeterde aandacht van de uitlener voor betere arbeidsomstandigheden zal de ter beschikking gestelde werknemer ten goede ten goede komen. De NVVK heeft aan haar leden de vraag voorgelegd wat zij van dit conceptwetsvoorstel vinden.

De reactie van de NVVK

Een actieve groep leden van de NVVK heeft op deze vraag gereageerd. Zoals van professionals verwacht kan en mag worden is de reactie niet geheel eenduidig maar geeft wel een beeld hoe de veiligheidsprofessionals vanuit hun praktijk naar dit voorstel kijken. Zij hebben kritische vragen bij dit voorstel

Betrokkenheid van de NVVK

De NVVK vindt dat niemand in Nederland een tweederangsburger is en vindt elke maatregel om dit tegen te gaan een uitstekende ontwikkeling. Zeker als dat tegengaan zich op het terrein van de veiligheidskunde, in het bijzonder het bestrijden van mistanden bij arbeidsmigranten, gebeurt. Het conceptwetvoorstel is vanuit deze optiek bekeken en levert ook dan kritische opmerkingen op.

- De NVVK is nieuwsgierig of er niet eerst een gedegen evaluatie van de huidige regelgeving op het terrein van in- en uitlener had moeten gebeuren die wellicht niet tot een nieuwe (aanvullende) regelgeving had geleid maar een aanscherping van het toezicht op die bestaande regelgeving. Immers meer regelgeving vraagt meer activiteit van de betrokken organisaties en die lijken op basis van de bestaande regelgeving al niet aan hun verplichtingen te kunnen of willen voldoen.
- De NVVK vraagt zich af hoe de nieuwe regelgeving gehandhaafd gaat worden en hoe gesanctioneerd wordt.
- Hoe wordt een betrouwbaar beeld van de praktijk van arbeidsongevallen geven, bijvoorbeeld als er dubbele meldingen gedaan worden.
- De NVVK zou graag zien dat artikel 5, lid 5 onder 1 van de Arbeidsomstandighedenwet aan te vullen met een bepaling die het mogelijk maakt naast de beschrijving uit de risico-inventarisatie en evaluatie een specifieke beschrijving van de risico's, gevaren en beheersmaatregelen aan te leveren door de inlener. In de huidige praktijk stellen (veel) uitzendbureaus zelf al voorafgaande aan de tewerkstelling een specifieke RI&E of projectplan op die de gevraagde informatie bevat. Hierin kunnen specifieke werkinstructies gedetailleerdere informatie bevatten van het inlenende bedrijf.
- De NVVK vindt de vergewisplicht van de uitlener of een arbeidsplaats weer veilig genoeg is een goede aanvulling maar vraagt zich af hoe deze in de praktijk uitgevoerd kan worden. Hoe verhoudt de vergewisplicht zich bij het spanningsveld tussen de wens om zo snel mogelijk een arbeidsplaats weer in gebruik te nemen en het weer veilig achten door de toezichthouder? Heeft de toezichthouder daar voldoende capaciteit voor?
- De voorgestelde dossieropbouw is een omvangrijk administratieve actie. De NVVK vraagt zich of dit niet leidt tot papieren tijgers die niet bijdragen aan het doel dat de werknemer veilig kan werken.

Het is een nieuwe regeling die een verbeterde aandacht van de uitlener voor betere arbeidsomstandigheden zal de ter beschikking gestelde werknemer ten goede ten goede komen. Het idee om een regeling met meldplicht voor de inlener en uitlener is goede gedachte. De NVVK is kritisch op de haalbaarheid in de praktijk.

Tot slot

De NVVK spreekt haar waardering uit voor deze regeling maar wil een kritische evaluatie van de effecten op de veiligheid en gezondheid van de ter beschikking gestelde werknemer. Als vereniging van veiligheidskundigen wil zij hierin graag participeren.